

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/874/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3614204211
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3614204211.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa Quantum Credit a.s., Bratislava, Tomášikova 23/C, IČO: 47 248 980, zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., Bratislava, Tomášikova 23/C proti odporkyňi Jane Jozefákovej, bytom Chynorany, Lúčna 210/6, o zaplatenie 228,20 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 25. septembra 2014, č.k. 4C/52/2014-23, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 228,20 eur s úrokom z omeškania 9,5% ročne od 26.07.2011 do zaplatenia. Odporkyňi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa uzavreli bez uvedenia dátumu uzavretia aj Dodatok k Zmluve o pripojení, na podklade ktorého sa odporkyňa zaviazala po dobu 24 mesiacov pravidelne dobíjať kredit na poskytnutej SIM karte najmenej v sume 12 eur mesačne. Pre prípad porušenia akejkoľvek povinnosti odporkyne v dodatku alebo v zmluve, v dôsledku ktorého dôjde k vypojeniu SIM karty, si účastníci dohodli zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur. Právny predchodca navrhovateľa zároveň odpredal odporkyňi mobilný telefón LG GS290 Cookie Fresh za kúpnu cenu 1 eur. Z návrhu vyplýva, že zmluva a dodatok k nej boli uzavreté dňa 1.12.2010. Faktúrou zo dňa 8.7.2011, splatnou dňa 25.7.2011 č. 7106595726 si právny predchodca navrhovateľa uplatnil voči odporkyňi zmluvnú pokutu v sume 248,95eur. Právny predchodca navrhovateľa Slovak Telekom a.s. postúpil pohľadávku voči odporkyňi dňa 20.11.2013 na navrhovateľa.

Súd po vykonaní dokazovania a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je podaný dôvodne. Súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka v Dodatku k zmluve o pripojení, podľa ktorej je odporkyňa povinná zaplatiť v prípade porušenia svojich zmluvných povinností zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur je neprijateľná, a teda absolútne neplatná. Súd vychádzal z toho, že zmluvná pokuta je dojednaná ako suma v nezmenenej výške bez ohľadu na závažnosť, dobu trvania a dobu vzniku porušenia zmluvnej povinnosti odporkyne. Takto dojednaná zmluvná pokuta, najmä s ohľadom na časový aspekt jej pôsobenia, je objektívne spôsobilá, a to už v čase uzavretia dodatku, ktorý ju obsahuje, vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na škodu odporkyne - spotrebiteľa. Uplatnená zmluvná pokuta v sume 228,20 eur nezohľadňuje skutočnosť, či si odporkyňa svoje zmluvné povinnosti počas trvania právneho vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa riadne

a včas aspoň sčasti plnila alebo nie, ani kedy po uzavretí zmluvy došlo k porušeniu zmluvných povinností odporkyne, čo súd považuje v spotrebiteľskom právnom vzťahu za neprijateľné. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty spôsobuje, že zmluvná pokuta ako sankcia za nesplnenie povinnosti spotrebiteľa je neprímerane vysoká, čo je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka. V rozpore s princípmi ochrany spotrebiteľa je taký výklad primeranosti zmluvnej pokuty, podľa ktorého postačí, ak je zmluvná pokuta primeraná výške zabezpečenej sumy v čase uzavretia zmluvy. Zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve na to, aby mohla byť posúdená ako primeraná, musí zohľadňovať aj tú skutočnosť, že hodnota povinnosti, ktorej splnenie zabezpečuje, sa počas trvania zmluvného vzťahu znižuje. Odporkyňa totiž svojimi platbami právnemu predchodcovi navrhovateľa kompenzuje jeho investíciu do telekomunikačného zariadenia, ktoré jej na začiatku zmluvného vzťahu predal a znižuje nimi aj očakávaný zostatok minimálnych platieb za poskytnuté služby. Hodnota benefitov poskytnutých odporkyňi teda nie je v čase uzavretia zmluvy rovnaká ako je ich hodnota v priebehu zmluvnej viazanosti, respektíve na jej konci. Hodnota zmluvnou pokutou zabezpečenej povinnosti sa teda v priebehu zmluvného vzťahu znižuje, čo však dojednaná zmluvná pokuta nezohľadňuje a jej výška ostáva počas celého zmluvného vzťahu rovnaká, čo súd považuje v spotrebiteľskom právnom vzťahu za neprijateľné.

Súd považoval dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj z toho dôvodu, že povinnosť na zaplatenie zmluvnej pokuty zabezpečuje len splnenie povinností spotrebiteľa, pričom právny predchodca navrhovateľa nie je za prípadné porušenie svojich povinností vyplývajúcich zo zmluvy zmluvne sankcionovaný. Dojednanie zmluvnej pokuty včlenil do formulára zmluvy právny predchodca navrhovateľa a toto dojednanie je výlučne na jeho prospech. Dojednanie o zmluvnej pokute súd nepovažuje za individuálne, pretože zo zmluvy nevyplýva, že by odporkyňa mala možnosť toto dojednanie reálne ovplyvniť. Mohla síce uzavrieť inú zmluvu, ale ak chcela uzavrieť tú zmluvu, ktorú napokon uzavrela, tak musela dojednanie o zmluvnej pokute prijať bez ohľadu na jej skutočnú vôľu byť zmluvnou pokutou viazaná. Ak chcela odporkyňa uzavrieť zmluvu o poskytnutí telekomunikačných služieb a o kúpe mobilného telefónu s právnym predchodcom navrhovateľa, musela so zmluvnou pokutou, ktorú vopred do zmluvy včlenil právny predchodca navrhovateľa, súhlasiť.

Skutočnosť, že právny predchodca navrhovateľa poskytol odporkyňi zľavu na nákup mobilného telefónu nie je právne podstatná. Právny predchodca navrhovateľa sa rozhodol dobrovoľne v rámci svojej obchodnej politiky odpredať odporkyňi mobilný telefón za kúpnu cenu 1eur, pričom navrhovateľ ani odporkyňa netvrdia, že by odporkyňa kúpnu cenu mobilného telefónu nezaplatila. Právneho predchodcu navrhovateľa nikto nenútil predávať mobilné telefóny za tak nízku kúpnu cenu. Ak sa tak napriek tomu dobrovoľne rozhodol, nemôže za toto svoje rozhodnutie sankcionovať spotrebiteľa. Odporkyňa dojednanú kúpnu cenu, hoci dojednanú v zníženej sume, zaplatila, v súvislosti s kúpou mobilného telekomunikačného zariadenia neporušila žiadnu svoju povinnosť, preto ju nemožno v súvislosti s poskytnutou zľavou sankcionovať. Právnomu predchodcovi navrhovateľa nič nebránilo dojednať rozväzujúcu podmienku pre poskytnutie zľavy na nákup telekomunikačného zariadenia, ktorá sa mohla uplatniť v prípade odpojenia SIM karty odporkyne spôsobeného nedodržaním jej povinností zo zmluvy. Ak tak neurobil a dobrovoľne sa rozhodol mobilné telekomunikačné zariadenie odporkyňi prediť za cenu 1 eur, na podklade platnej kúpnej zmluvy, musel počítať aj so zmenšením svojho majetku o hodnotu zľavy poskytnutej odporkyňi.

Keďže súd považoval zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, je toto dojednanie absolútne neplatné, (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Keďže sa navrhovateľ domáha v konaní priznania plnenia na základe tohto absolútne neplatného zmluvného dojednania, súd návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. Skutočnosť, že navrhovateľ si uplatňuje zmluvnú pokutu len vo výške zodpovedajúcej dobe porušenia zmluvnej povinnosti nie je právne podstatná. Absolútna neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute totiž platí ex tunc (od počiatku), čo znamená, že na dojednanie o zmluvnej pokute sa hľadí, ako keby neexistovalo. Na podklade takéhoto dojednania nie je možné priznať zmluvnú pokutu ani v zníženej výške.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že v konaní úspešnej odporkyňi náhradu trov konania nepriznal, pretože si právo na náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu nevyplýva, že by jej v konaní vznikli trovy.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a vyhovel návrhu navrhovateľa v celom rozsahu, a zaviazal odporkyňu nahradiť mu trovy konania. V odvolaní uviedol, že si uplatňuje nárok na zmluvnú pokutu iba v alikvotnej časti, a to za príslušný počet mesiacov počítaných od mesiaca, v ktorom došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti odporcom až do mesiaca ukončenia viazanosti služby, t.j. za 22 mesiacov. Okrem toho si uplatňuje aj zákonný úrok z omeškania. Súd chcel subsumovať tento prípad pod písmeno k) exemplifikatívneho výpočtu paragrafu 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého zmluvná pokuta nesmie byť neprimeraná povahe povinnosti, ktorej splnenie sa zmluvnou pokutou zabezpečuje. K tomu uviedol, že neprimeranosť zmluvnej pokuty podľa tohto ustanovenia sa viaže na záväzok spotrebiteľa, teda priamo na povinnosť, ktorej splnenie sa zmluvnou pokutou zabezpečuje. Neprimeranosť výšky zmluvnej pokuty sa teda neviaže na protiplnenie zo strany dodávateľa, tak ako vo svojom odôvodnení argumentoval súd. V danom prípade sa jedná o zmluvu na program Fix 12, pri ktorom si musí spotrebiteľ mesačne dobíjať kredit vo výške minimálne 12 eur (čo za 24 mesiacov doby viazanosti predstavuje dokopy sumu 288 eur), teda zmluvný záväzok spotrebiteľa je konštantný, čo odôvodňuje aj konštantnosť zmluvnej pokuty. To, že spotrebiteľ na začiatku trvania zmluvy dostal benefit vo forme mobilného telefónu a v ďalšom trvaní doby viazanosti nie, považuje za právne irelevantné, pretože zmluvu a jednotlivé plnenia z nej, treba vždy posudzovať ako celok. Posudzovanie miery plnenia zo strany dodávateľa v každom jednom okamihu trvania zmluvy vytvára nebezpečný precedens. Ďalej súd videl neprijateľnosť zmluvnej pokuty aj v tom, že bola dojednaná iba na strane odporcu, pričom to, že právny predchodca navrhovateľa sa rozhodol odpredať odporkyňi mobilný telefón za kúpnu cenu 1 eur, súd považoval za právne nepodstatnú. Takáto argumentácia by však obstála iba v prípade, že by bol mobilný telefón predávaný samostatnou zmluvou, oddelene od Zmluvy o pripojení. Medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou síce boli podpísané dva dokumenty, a to Zmluva o pripojení a Dodatok k nej, tieto však tvoria neoddeliteľnú súčasť, čo je explicitne vyjadrené v bode 6 Dodatku a vyplýva to aj z toho, že samotná doba viazanosti na Program Fix je vyjadrená v Dodatku, nemožno teda povedať, že Dodatok predstavuje iba akúsi kúpnu zmluvu. Mobilný telefón teda bol poskytnutý iba ako benefit pri uzatvorení Zmluvy o pripojení a jeho poskytnutí právnym predchodcom navrhovateľa má de facto rovnaký účinok ako zmluvná pokuta, keďže nútila právneho predchodcu navrhovateľa plniť zmluvu tak, aby sa mu investícia do mobilného telefónu vrátila. Predstava súdu, podľa ktorej právny predchodca navrhovateľa mohol namiesto zmluvnej pokuty podmieniť poskytnutie telefónu rezolútnou podmienkou je ekonomicky nerealizovateľná. Zmluvná pokuta je pokuta za to, že odporkyňa nevyužívala služby právneho predchodcu navrhovateľa tak, ako sa zaviazala, čím tomuto vznikla ujma vo forme ušlých tržieb. Za účelom dosiahnutia týchto tržieb pritom spoločnosť investovala, okrem iného, aj do poskytnutého mobilného telefónu. Predaj, alebo svojim účelom skôr darovanie mobilného telefónu, predstavuje súčasť marketingovej politiky právneho predchodcu navrhovateľa, ktorú odporkyňa dobrovoľne využila, keďže mala možnosť uzavrieť zmluvu na rovnaký program aj bez prevzatia mobilného telefónu. Z hore uvedených dôvodov nesúhlasí s právnym názorom súdu, že zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute je neprijateľnou podmienkou v predmetnej spotrebiteľskej zmluve. Je toho názoru, že zmluvná pokuta nespôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, slúžila iba ako inštitút zabezpečenia plnenia zo strany spotrebiteľa, keďže dodávateľ poskytol spotrebiteľovi časť plnenia vopred. V prípade, ak by bola zmluvná pokuta neprimerane vysoká, súd by mal využiť svoje moderačné právo podľa §545a a znížiť zmluvnú pokutu a nie označiť celé ustanovenie o zmluvnej pokute ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Z týchto dôvodov predmetné ustanovenie o zmluvnej pokute nie je absolútne neplatné.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vysporiadal so všetkými rozhodnými dôvodmi podaného odvolania. Odvolací súd poukazuje na správne závery okresného súdu, podľa ktorých právny vzťah účastníkov založený Zmluvou o pripojení FIX a jej

Dodatkom je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. To znamená, že predmetná zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to neprijateľné podmienky. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením zmluvnej podmienky, ako uskutočnil okresný súd v napadnutom rozsudku a plne naň odkazuje.

Na doplnenie správnosti rozsudku dodáva, že o neprijateľnosti obdobných zmluvných podmienok toho istého dodávateľa, ktoré boli právnym dôvodom vzniku obdobného nároku, bolo už právoplatne rozhodnuté vo viacerých rozsudkoch slovenských súdov, a z dôvodu ich neprijateľnosti a neplatnosti nebolo priznané požadované plnenie.

Odvolací súd osobitne poukazuje na rozsudok Okresného súdu Komárno zo dňa 3.9.2013 sp.zn 6C/588/2012, ktorým bola zmluvná podmienka toho istého dodávateľa úplne rovnakého znenia určená vo výroku za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti.

V zmysle ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je dodávateľ povinný zdržať sa používania takej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú súd určil za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky.

Novelou (zákonom č. 575/2009 Z.z.), sa do Občianskeho zákonníka doplnilo ustanovenie § 53a, podľa ktorého, ak súd právoplatne rozhodne o určitej zmluvnej podmienke uvedenej či už priamo v spotrebiteľskej zmluve, alebo v prílohe k zmluve, že je neplatná, nesmie ju dodávateľ viac používať ani vo vzťahu k iným spotrebiteľom a musí ju zo svojich zmlúv (resp. z príloh) vypustiť. Nevzťahuje sa to len na podmienky s rovnakým (doslovným) znením, aké bolo predmetom súdneho rozhodnutia, ale na všetky podmienky, ktorých význam (dôsledok) je taký istý, ako tej zmluvnej podmienky, o ktorej súd rozhodol, že je neplatná.

Napriek tomu navrhovateľ v danej veci návrhom, podaným dňa 02.07.2014 uplatňuje nárok na základe zmluvnej podmienky, bola vyhlásená z dôvodu neprijateľnosti za neplatnú spomínaným rozsudkom zo dňa 03.09.2013. Aj keď uvedený rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, bolo by porušením princípu materiálnej právnej istoty odporcu, keby túto zmluvnú pokutu v danej veci súd považoval za platnú.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnila a ani jej zo spisu žiadne nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .